

มาตรา ๕๐๓ ในการ
ขายตามตัวอย่างนั้น ผู้ขาย
จำต้องส่งมอบทรัพย์สินให้
ตรงตามตัวอย่าง

ในการขายตามคำพรรณ
นา ผู้ขายจำ ต้อง ส่ง มอบ
ทรัพย์สิน ให้ ตรง ตาม คำ
พรรณนา

503.- In a sale by sample,
the seller is bound to deliver
property or properties cor-
responding to the sample.

In a sale by description,
the seller is bound to deliver
property corresponding to
the description.

คำอธิบาย

บทที่ ๑

คำอธิบายทั่วไป

วรรค ๑ ของมาตรานี้ได้กล่าวถึงสัญญาซื้อขายตามตัวอย่างและวรรค ๒ ได้กล่าวถึงสัญญาซื้อขายตามคำพรรณนา จะเห็นได้ว่าประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์สยามได้กล่าวถึงสัญญาทั้ง ๒ ประเภทนี้ ในหน้าที่ส่งมอบของผู้

ขาย ซึ่งดำเนินตามหลักกฎหมาย ในประเทศคอนติเนนตั
ยุโรป หาได้ให้คำวิเคราะห์ศัพท์ไว้โดยละเอียดไม่ ซึ่ง
ต่างกับ กฎหมาย อังกฤษที่ได้ให้วิเคราะห์ศัพท์ของ สัญญา
ชนิดทั้งสองนี้ไว้

ในตำรากฎหมายฝรั่งเศส สัญญาซื้อขายตามตัวอย่าง
(Vente sur échantillon) ได้จัดเข้าในจำพวกสัญญาซื้อ
ขายซึ่งการส่งมอบจะกระทำกันในภายหลังที่ได้ตกลงทำ
สัญญา (Vente à livrer) กล่าวคือ สำคัญแห่ง
สัญญานี้ก็คือ การส่งมอบซึ่งแปลกไปจากหลักแห่ง การส่ง
มอบของสัญญาซื้อขายตามธรรมดา

ในสัญญาซื้อขายตามธรรมดานั้น ถ้าทรัพย์สิน ซึ่งเป็น
วัตถุแห่งสัญญาซื้อขายได้เป็นทรัพย์สินละเอียดอย่าง เช่น
ก. ขายเรือกลไฟซื้อแดงให้ข. ก. ก็ต้องส่งมอบเรือกลไฟ
แดงนั้นเองให้ข. แต่ถ้าทรัพย์สินนั้นได้ระบุไว้แต่เพียง
เป็นประเภท และตามสภาพแห่งนิติกรรม หรือตามเจตนา
ของคู่กรณีไม่อาจจะกำหนดได้ว่าทรัพย์สินนั้นจะพึงเป็นชนิด
อย่างไร ผู้ขายจะต้องส่งมอบทรัพย์สินชนิดปรนกลทาง เช่น

ก. ขายเข้าให้ช. ๑๐ เกวียน ก. ก็จะต้องส่งเข้าพระนิคปานกลางให้ช. ให้คู่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๕ วรรค ๑ ซึ่งมีความว่า

มาตรา ๑๕๕ เมื่อทรัพย์สินซึ่งเป็นวัตถุแห่งหนี้ นั้น ได้ระบุนไว้แต่เพียงเป็นประเภท และถ้าตามสภาพแห่งนิติกรรม ฎาตามเจตนาของคู่กรณีไม่อาจจะกำหนดได้ว่าทรัพย์สินนั้นจะเป็นชนิดอย่างไร ไซ้ ท่านว่าลูกหนี้จะต้องส่งมอบทรัพย์สินนิคปานกลาง

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าสัญญาซื้อขายทรัพย์สิน เป็น ประเภทซึ่งทำกันเช่นนั้น อาจก่อให้เกิดปัญหาที่ยุ่งยากในการส่งมอบ เหตุฉะนั้นในทางพาณิชย์ หรือใน ทางแพ่ง ก็ ตามคู่สัญญาจึงได้ตกลงไว้ โดยตรงหรือโดยปริยายกำหนดชนิดแห่งทรัพย์สินที่จะต้องส่งมอบ วิธีกำหนดเช่นนี้อาจเป็นได้โดย ๒ วิธี คือ

๑. วิธีกำหนดตามตัวอย่างแห่งทรัพย์สิน หรือที่เรียกว่าขายตามตัวอย่าง

๒. วิธีกำหนดโดยพรรณนาถึงสภาพแห่งทรัพย์สิน หรือที่เรียกว่าขายตามคำพรรณนา

ขายตามตัวอย่าง

ตัวอย่างแห่งทรัพย์สินที่จะส่งมอบแก่กันนั้นอาจกำหนด
กันได้โดย ๒ ประการ

๑. โดยเอาส่วนหนึ่งแห่งทรัพย์สินที่จะซื้อขายมอบให้
คู่สัญญารักษาไว้ หรือมอบให้ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดแห่งคู่สัญญา
รักษาไว้ เช่น ก. ขายข้าวให้ ข. ๑๐ เกวียน และ ก. ได้มอบ
ข้าว ๑ ทนานหรือ ๑ ลิตรไว้แก่ ข. เพื่อเป็นตัวอย่างว่า ก. จะ
ส่งมอบข้าวชนิดนั้น ดังนี้ ก. จะต้องส่งมอบเข้าตามตัว
อย่างที่ได้อมอบให้ ข. ไว้ สมมติว่าตัวอย่างนั้นเป็นข้าวที่ ๑
ก. จะอ้างมาตรา ๑๕๕ วรรค ๑ ขอส่งมอบเข้าชนิดปาน
กลางอันมีคุณสมบัติเลวกว่าตัวอย่างนั้นไม่ได้

๒. ในประเทศที่มีสถานแลกเปลี่ยนอัน เป็น ตลาดค้า
(Bourse) นั้น สินค้าที่ซื้อขายกันในตลาดนั้นก็มตัวอย่าง
ตกลงกันไว้ก่อนสำหรับพ่อค้าทุกๆ ไป ตัวอย่างนั้นแบ่งออก
เป็นชุดๆ (Type) เช่น ข้าวนาสวน ข้าวที่ ๑ ที่ ๒ ปลาย
ข้าว ฯลฯ เป็นต้น คู่สัญญาตกลงกันซื้อเข้าชนิดใด
ก็ต้องส่งเข้าชนิดนั้น

ตัวอย่างทั้ง ๒ ประการดังกล่าวแล้วนี้ มีต่างกัน อยู่บ้าง กล่าวคือ ตัวอย่างในประการที่ ๑ นั้น ผู้ขายจะต้องส่งมอบให้ถูกต้องครบถ้วนตามตัวอย่างทุกประการ เช่น เข้าที่ ก. ส่งมอบให้ ข. รักษาไว้ มีเข้าหักเพียงร้อยละ ๑ ก. ต้องส่งเข้า ๑๐ เกวียนที่หักเพียงร้อยละ ๑ เหมือนกัน แต่ตัวอย่างในประการที่ ๒ นั้น เป็น ตัวอย่าง ทั่ว ๆ ไป สำหรับพ่อค้าซึ่งแบ่งออกเป็นชุด ๆ (Type) หรือเป็นชั้น ๆ เช่น สมมติว่า เข้าชั้นที่ ๑ มีหักไม่เกิน ร้อยละ ๑๕ แต่ในถุงตัวอย่างที่เก็บไว้ในตลาดค้า (Bourse) มีหักร้อยละ ๑๔ ดังนั้น ก. ไม่จำเป็นต้องส่งมอบเข้าที่มีเข้าหักร้อยละ ๑๔ ก็จะสามารถส่งมอบเข้าที่มีเข้าหักร้อยละ ๑๕ ก็ได้ อันเข้าอยู่ใน ชุดแห่งสินค้าชนิดนั้น

ปัญหาที่ยังเหลืออยู่ก็คือ เมื่อไรจึงจะถือได้ว่า สัญญาซื้อขาย เป็น สัญญาซื้อขาย ตาม ตัวอย่าง ? กฎหมายอังกฤษ ได้กล่าว ไว้ว่า สัญญาซื้อขายตาม ตัวอย่าง (Sale by Sample) จะมีได้ เมื่อใน สัญญาซื้อขายได้ มีข้อความบ่งไว้โดยตรงหรือโดยปริยาย. ขอให้ดู Sale^๑ of goods act มาตรา ๑๕ (๑) แต่ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๑. A contract of sale is a contract for sale by sample where there is a term in the contract, express or implied, to that effect.

สยามหาได้กล่าวไว้เช่นนั้นไม่ ทั้งนี้ก็เพราะถือว่า สาระสำคัญแห่ง สัญญา^๑ อยู่ที่การส่งมอบ ชนิดแห่งทรัพย์สิน ส่วนการส่งมอบผู้ขายจะต้องส่งมอบทรัพย์สิน ชนิดใดนั้น เราได้มีหลักทั่วไปในเรื่องวัตถุแห่งหน้อยู่แล้ว ดังปรากฏในมาตรา ๑๕๕ การวินิจฉัยว่าเมื่อไร ผู้ขาย มีหน้าที่ต้องส่งมอบทรัพย์สิน ตาม ตัวอย่าง ก็จะต้องพิจารณาตามนัยแห่งมาตรา ๑๕๕ คือ

๑. เมื่อคู่สัญญาได้ตกลงกันไว้โดยตรง ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างที่ได้กล่าวมาแล้ว

๒. เมื่อสภาพแห่งนิติกรรมอาจสื่อให้เห็นได้ เช่น นั้น เช่น การซื้อขายในตลาดค้า (Bourse) เป็นต้น

๓. เมื่ออาจวินิจฉัยได้ตามเจตนาของคู่กรณี ซึ่งทั้งนี้ ต้องพิจารณาเป็นเรื่อง ๆ ไป

ดังนี้เหตุที่จะสนับสนุน สัญญาซื้อขาย ตาม ตัวอย่างในกฎหมายไทย จึงเนื่องมาจากมาตรา ๑๕๕ เป็นมูล

ส่วนสิทธิของผู้ซื้อที่จะตรวจดูของนั้น และความรับผิดชอบของผู้ขายในการส่งมอบ ของไม่ตรง ตาม ตัวอย่าง ก็จะต้องอาศัยหลักในเรื่องความรับผิด ของผู้ขายใน สัญญาซื้อขาย

ตามธรรมดาตั้งได้กล่าวมาแล้วในเล่ม ก่อนๆ (ที่อาจจะต่างกันก็แต่ในเรื่องอายุความซึ่งจะได้กล่าวต่อไปในมาตรา ๕๐๔) เช่น ก. ผู้ขายส่งมอบเข้าให้ ข. ผู้ซื้อไม่ตรงตามตัวอย่าง ข. ได้ตรวจดูเข้านั้นอันเห็นประจักษ์ได้แล้วในเวลาส่งมอบ และ ข. ก็รับเอาไว้โดยไม่อิดเอื้อนตั้งนี้ ก. ผู้ขาย ก็ไม่ต้อง รับ ผิดตาม มาตรา ๔๗๓ (๒) ที่ได้อธิบายมาแล้ว

บทที่ ๓

ขายตามคำพรรณนา

แทนที่จะบ่งกันความยุ่งยากในการส่งมอบชนิดแห่งทรัพย์สินที่ซื้อขายโดยวิธีตกลงกันในเรื่องตัวอย่าง ผู้ซื้อ กับผู้ขายอาจตกลงกันโดยวิธี “พรรณนา” คือการแสดงถึงคุณสมบัติหรือชนิดแห่งทรัพย์สินนั้น ซึ่งผู้ขายจะส่งมอบให้ผู้ซื้อ เช่น ก. ตกลงขายเก้าอี้ให้ ข. ๑๐ ตัว โดยมีคำพรรณนาแสดงไว้ว่า เก้าอี้ที่จะส่งมอบนั้น ทำด้วยไม้สักทาสีขาวมีขนาดกว้างยาวสูงตามที่ตกลงกัน ตั้งนี้ ก. ผู้ขายก็ต้องส่งมอบทรัพย์สินที่ซื้อขายตามคำพรรณนานั้น

เพราะเหตุที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์สยามได้กล่าวถึงสัญญาซื้อขายตามคำพรรณนาในเรื่องหน้าที่ส่งมอบของผู้ขายโดยมิได้บัญญัติไว้เคราะหฺ์ศัพทฺ์ไว้เช่นนี้ จึงทำให้เกิดเรื่องที่น่าคิดว่าคำพรรณนานั้นจะเป็นได้ในการซื้อขายทรัพย์สินโดยส่งมอบกันในทันทีได้หรือไม่ เช่น ก. ตกกลางขายแก้อ ๑ ตัวของ ก. ให้ ข. โดย ก. พรรณนาว่าแก้อตัวนั้นได้ทำขึ้นใหม่ แต่ความจริงแก้อตัวนั้นได้ทำไว้นานมาแล้ว แต่ ก. ได้ตกแต่งเทียมของใหม่ ดังนี้ ถ้าตามความเข้าใจธรรมดาที่อาจถือว่า ก. ได้พรรณนาถึงคุณสมบัติของแก้อตัวนั้น แต่น่าคิดว่ากรณีที่ให้ตัวอย่างไว้ในตอนหลังนี้จะไม่เข้าในลักษณะการซื้อขายตามคำพรรณนา เพราะไม่เกี่ยวแก่การส่งมอบ การที่ ก. ได้กล่าว อดอ้างถึงคุณสมบัติของแก้อันนั้น น่าจะต้องวินิจฉัยตามหลักในเรื่องนี้คือ กรรม คือ กถณฉนล คุมาตรา ๑๒๑ - ๑๒๕

ส่วนความรับผิดในเรื่องส่งมอบของไม่ตรงตามคำพรรณนาในสัญญาซื้อขายตามคำพรรณนา ควรเทียบในเรื่องขายตามตัวอย่างที่ได้กล่าวมาแล้ว

มาตรา ๕๐๔ ในข้อรับผิด
 เพื่อการส่งของไม่ตรงตาม
 ตัวอย่าง หรือไม่ตรงตาม
 คำพรรณานั้น ท่านห้าม
 มิให้ฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนด
 ปีหนึ่งนับแต่เวลาส่งมอบ

504.- No action for liability
 on account of noncorres-
 pondence to the sample or
 description can be entered
 later than one year after
 delivery.

คำอธิบาย

มาตรานี้เกี่ยวกับอายุความที่ผู้ซื้อจะฟ้องร้องผู้ขายเพื่อ
 รับผิดในการส่งของไม่ตรงตามตัวอย่างหรือตามคำพรรณนา
 คือมีกำหนด ๑ ปีนับแต่เวลาส่งมอบ

ในเรื่องความรับผิดเพื่อชำระคบกพร่อง กฎหมายก็ได้
 กำหนดอายุความไว้ ๑ ปี แต่ให้นับแต่เวลาที่ได้พบเห็น
 ความชำระคบกพร่อง

มาตรา ๕๐๕ อันว่าขาย
เพื่อชอบนั้น คือการชอ
ขายกันโดยมีเงื่อนไขว่าให้
ผู้ชอได้มีโอกาสดตรวจดู
ทรัพย์สินก่อนรับชอ

505.-A sale on approval is
a sale made on condition
that the buyer shall have
the opportunity to examine
the property before accep-
tance.

คำอธิบาย

จะเห็นได้ว่า “ขายเพื่อชอ” ตามมาตรา นี้ก็คือ
สัญญาชอขายชนิดที่มี “เงื่อนไข”
เงื่อนไขในที่นี้ก็คือ “เงื่อนไขบังคับก่อน” ซึ่งตาม
มาตรา ๑๔๕ วรรค ๑ นั้น ตราบใดที่เงื่อนไขยังไม่สำเร็จ
สัญญานั้นก็ยังไม่ผลสมบูรณ์

แต่อะไร เป็น เงื่อนไขบังคับก่อน แห่ง สัญญา ขาย เพื่อ
ชอ? มาตรา ๕๐๕ ได้บัญญัติไว้แต่เพียงว่า ผู้ชอได้มี
โอกาสดตรวจดูทรัพย์สินก่อนรับชอ การตรวจดูทรัพย์สิน

นิติกรรมใดมีเงื่อนไขเป็นเงื่อนไขบังคับก่อน นิติกรรมนั้น
ย่อมเป็นผลค่อเมื่อเงื่อนไขนั้นสำเร็จแล้ว

จึงเกิดปัญหาในเบื้องต้นว่า เมื่อผู้ซื้อได้ตรวจดูแล้ว และ
ทรัพย์สิน นั้น เหมาะและ สม แก่สภาพ แห่ง ความ ต้องการ
เดิมของคน แต่ภายหลังคนจะกลับใจไม่รับซื้อ หรือ
จะกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่า ในสัญญาขายเพื่อชอบนั้นจะยอม
ให้สิทธิแก่ผู้ซื้อ ไปจนถึงกับว่า ผู้ซื้อ มีสิทธิที่จะกลับใจ
ไม่ซื้อก็ได้? การตอบปัญหาข้อนี้เห็นควรระลึกลหลักทั่วไป
ในเรื่องเงื่อนไขตามมาตรา ๑๕๒ ซึ่งมีคำว่า

“นิติกรรมใดมีเงื่อนไขบังคับก่อน และเป็นเงื่อนไข
อันจะสำเร็จได้ฤกษ์ไม่สุดแล้ว แต่ใจของฝ่าย ลูกหนี้ เท่านั้น
ไซ้ นิติกรรมนั้นท่านว่าเป็นโมฆะ”

เหตุฉะนั้นจึงน่าคิดว่า ผู้ซื้อ มีสิทธิที่จะตรวจดูว่า ทรัพย์สิน
นั้นเหมาะแก่สภาพแห่งความต้องการ เดิม ของคน หรือไม่
เท่านั้น เมื่อตรวจดูแล้ว ของนั้นเหมาะแก่สภาพแห่งความ
ต้องการเดิมของคนๆ จะไม่รับซื้อหาได้ไม่ ทั้งนี้จะต้อง
พิจารณาเป็น เรื่องๆ ไปว่า การที่ คู่สัญญาตกลงให้ผู้ซื้อ
ตรวจดูทรัพย์สินนั้น ให้ตรวจเพื่ออะไร เช่น ก. ขายเพื่อ
ชอบ เครื่องจักรไถนา ยี่ห้อ ด้า ให้ ข. ๑ เครื่อง โดยตกลง
กันว่า ให้ ข. ตรวจเครื่องจักรนั้นว่าจะไถในที่ดินของ ข. ได้
หรือไม่ เมื่อ ข. ตรวจดูแล้วปรากฏว่าเครื่องจักรนั้นไถใน
ที่ดินของ ข. ไม่ได้ ข. ก็ยังปฏิเสธไม่รับซื้อตั้งนั้น ก็ชอบ
ที่จะให้ ก. พ้อง ข. ให้รับผิดได้

บัญญัติยังมีอีกอย่างหนึ่งว่า เมื่อ “การตรวจทรัพย์สิน”
ของผู้ซื้อเป็น “เงื่อนไข” แล้ว ถ้าผู้ซื้อเพิกเฉยเสียไม่
ตรวจ ดังนี้ สัญญาขายเพื่อชอบนั้นจะมีผลอย่างไรบ้าง

ในเรื่องนี้ประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ได้บัญญัติ
ถึง กำหนดเวลาให้ผู้ซื้อ จะต้องตรวจ ทรัพย์สินไว้ใน มาตรา
๕๐๖ และ บัญญัติ ให้ผู้ขาย พัน ความรับผิดใน มาตรา ๕๐๘
และยอมให้ผู้ขายถือเอาสัญญาซื้อขายนั้นว่าเป็นสัญญาซื้อ
ขายอันสมบูรณ์ในมาตรา ๕๐๘ ซึ่งจะได้อธิบายมาตรานั้น ๆ
ต่อไป แต่ขอให้ระลึกถึงมาตรา ๑๔๘ วรรค ๑ อัน เกี่ยว
ด้วยเงื่อนไขโดยทั่วไปอยู่ว่า

ถ้าความสำเร็จแห่งเงื่อนไข จะเป็น ทางให้ คู่กรณี ฝ่าย
ไหนเสียเปรียบ และคู่กรณีฝ่ายนั้นเข้าบ่งบัตขัดขวาง
เสียมิให้สำเร็จได้ ด้วยเจตนาทุจริตไซ้ ท่านให้ถือว่า
เงื่อนไขอันนั้นเป็นอันได้สำเร็จแล้ว ”

ดังนั้นการที่ผู้ซื้อไม่ตรวจทรัพย์สินก็น่าจะเทียบได้ว่าเป็น
บ่งบัตมิให้เงื่อนไขนั้นได้สำเร็จหรือไม่ เหตุฉะนั้น ใน
มาตรา ๕๐๘ (๑) จึงบัญญัติไว้ว่า กรรซื้อขายเป็นอัน
สมบูรณ์

“(๑) ถ้าผู้ซื้อมิได้บอกกล่าวว่าจะไม่ยอมรับซื้อขายใน
เวลาที่กำหนดไว้ โดยสัญญา หรือโดยประเพณี หรือโดย
คำบอกกล่าว หรือ ”

มาตรา ๕๐๖ การตรวจ
ดูทรัพย์สินนั้น ถ้าไม่ได้
กำหนดเวลากันไว้ ผู้ขาย
อาจกำหนดเวลาอันสมควร
และบอกกล่าวแก่ผู้ซื้อให้
ตอบ ภายในกำหนดนั้นได้
ว่าจะรับซื้อหรือไม่

506.-If no time is fixed for
the examination of the pro-
perty, the seller can fix a
reasonable time and notify
the buyer to answer within
that time whether he accepts
the property or not.

คำอธิบาย

กำหนดเวลาที่ผู้ซื้อจะต้องตรวจดูทรัพย์สินนั้นอาจเป็น
ได้ดังนี้

๑. สัญญาได้กำหนดไว้ เช่น ตามอุทาหรณ์ในเรื่อง
ขายเครื่องจักรไถนาข้างต้น สมมติว่า ในสัญญาได้กำหนด
ไว้ว่า ข. ผู้ซื้อจะต้องตรวจรับซื้อ ภายใน กำหนด ๑ เดือน
  ๒. สัญญาไม่ได้กำหนดไว้ ในกรณีเช่นนี้ก็จะต้อง
ถือตาม
- ก) ประเพณีในการซื้อขายเช่นนั้น หรือ

ข) ผู้ขายกำหนดเวลาอันสมควร และบอกกล่าวแก่
 ผู้ซื้อให้ตอบภายในกำหนดนั้นว่าจะรับซื้อหรือไม่ เช่น
 ตามอุทธรณ์ข้างต้น สมมติว่า ในสัญญามิได้กำหนดเวลา
 ตรวจทรัพย์สินไว้ ก. อาจบอกกล่าวไปยัง ข. ว่า ข. จะ
 รับซื้อเครื่องจักรนั้นหรือไม่ ให้ตอบ มา ภายในกำหนด
 ๑ เดือน ดังนี้ เป็นต้น

ผลแห่งการไม่ตรวจ ภายใน กำหนด มี ปราบกฏ ใน มาตรา
 ๕๐๗ และ ๕๐๘ ซึ่งจะกล่าวต่อไป

มาตรา ๕๐๗ ทรัพย์สิน
อันผู้ซื้อจะพึงตรวจดูก่อน
ที่จะส่งมอบแก่กันนั้น ถ้า
ผู้ซื้อไม่ตรวจรับ ภายใน
เวลาที่กำหนดไว้โดยสัญญา
หรือโดยประเพณี หรือ
โดยคำบอกกล่าวของผู้ขาย
ท่านว่าผู้ขายย่อมไม่มีความ
ผูกพันต่อไป

507.-If the property is to
be examined by the buyer
before delivery and the buyer
does not examine and accept
it within the time fixed
by the contract, usage or
notification from the seller,
the latter is no longer
bound.

คำอธิบาย

มาตรานี้ได้บัญญัติถึงความพ้นผิดของผู้ขายในเมื่อผู้ซื้อ
ไม่ตรวจภายในกำหนดเวลาดังกล่าวไว้ในมาตรา ๕๐๖ เช่น
ตามอุทาหรณ์ ได้มาตรา ๕๐๖ สมมติว่า ข. ไม่ตอบ มฤกษ
ในกำหนด ก. ก็ไม่ผูกพันที่จะต้องขายเครื่องจักรนั้นให้
ข. แต่สิทธิของ ก. จะมีอย่างไรต่อ ข. นั้นให้ดูมาตรา ๕๐๘
ซึ่งจะได้กล่าวต่อไป

มาตรา ๕๐๘ เมื่อทรัพย์สินนั้นได้ส่งมอบแก่ผู้ซื้อ เพื่อให้ตรวจดูแล้ว การซื้อขายย่อมเป็นอันบริบูรณ์ ในกรณีต่อไปนี้ คือ

(๑) ถ้าผู้ซื้อมิได้บอกกล่าวว่าจะไม่ยอมรับซื้อ ภายในเวลาที่กำหนดไว้โดยสัญญา หรือโดยประเพณี หรือโดยคำบอกกล่าว หรือ

(๒) ถ้าผู้ซื้อไม่ส่งทรัพย์สินคืนภายในกำหนดเวลาดังกล่าวมานั้น หรือ

(๓) ถ้าผู้ซื้อใช้ราคาทรัพย์สินนั้นสิ้นเชิง หรือแต่บางส่วน หรือ

(๔) ถ้าผู้ซื้อจำหน่ายทรัพย์สินนั้น หรือทำประการอื่นอย่างใด อันเป็นปริยายว่ารับซื้อของมัน

508.-When the property has been delivered to the buyer in order that he may examine it, the sale is complete in the following cases:

(1) If the buyer does not notify his refusal within the time fixed by the contract, usage or notification, or

(2) If the buyer does not return the property within that time, or

(3) If the buyer pays the price or part of it, or

(4) If the buyer disposes of the property or does any other act from which acceptance may be implied

คำอธิบาย

มาตรานี้บัญญัติถึงกรณีที่ถูกกฎหมายถือว่า การซื้อขาย เป็นอันบริบูรณ์ นอกจากที่ผู้ซื้อจะตอบรับซื้อ ซึ่งเป็น สัตริ์ของผู้ขาย ในอันที่จะถือเอาว่า การขายเพื่อชอนนั้น เป็นการขายอันบริบูรณ์ กรณีเหล่านี้ คือ

(๑) ถ้าผู้ซื้อได้บอกกล่าวว่าไม่ยอมรับซื้อ ภายใน เวลาที่กำหนดไว้โดยสัญญา หรือโดยประเพณี หรือโดย คำบอกกล่าว

ในกรณีนี้จะถือว่า ผู้ซื้อได้ยอมรับซื้อโดยปริยาย ไม่ ได้ เหตุแห่งอนุมาตราเห็นควรอาศัยหลักในเรื่องเงื่อนไข ตามมาตรา ๑๔๘ วรรค ๑ เป็นมูล

(๒) ถ้าผู้ซื้อไม่ส่งทรัพย์สิน คืน ภายใน กำหนด เวลา ดังกล่าวมานั้น

(๓) ถ้าผู้ซื้อใช้ราคาทรัพย์สินนั้นสิ้นเชิง หรือแต่ บางส่วน

(๔) ถ้าผู้ซื้อจำหน่ายทรัพย์สินนั้น หรือทำประการ อื่นอย่างใดอันเป็นปริยายว่ารับซื้อของมัน

ในกรณี (๒) (๓) (๔) นี้ กฎหมายถือว่าผู้ซื้อ ได้ยอมรับซื้อโดยปริยาย เข้าใจว่าเหตุต่างกับกรณี ใน (๑) ข้างต้น

